

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. **Working notes** should form part of your **answer**.
 2. Proper **presentation** and **neatness** is essential.
 3. Use of **simple calculator** is **allowed**.

1. A) Fill in the blanks **Any Ten** : **10**
- Trade mark is _____ asset.
 - Income earned from activities other than normal business is _____.
 - Cash received from sale of Machinery is a cash flow from _____ activities.
 - Standard Quick ratio is _____.
 - In _____ statement capital employed is considered equal to 100.
 - MVAT payable is a _____.
 - Positive working capital is excess of current assets over _____.
 - Computer software is a _____ fixed asset.
 - Margin of safety is _____ to net current assets to get working capital.
 - Net Profit Ratio is an indicator of _____.
 - Dividend paid should be shown as cash flow from _____ Activities.
 - In Trend Analysis earliest year is considered as _____ year.
1. B) State whether the following statements are True or False **Any Ten** : **7.5**
- Primary duty of an auditor is to detect errors and frauds.
 - In Error of Commission the transaction is not recorded at all.
 - Teaming and Lading is a method of temporary misappropriation of cash.
 - Audit Working Papers are the written records kept by the auditor.
 - Purchase invoice is the voucher for purchases.
 - Internal audit is a type of continuous audit.
 - Audit programme must be writing.
 - Documents of title of fixed assets need not be examined.
 - A voucher decided the authenticity of the transaction.
 - Auditing begins where accounting ends.
 - Written audit plan is called as Audit Note Book.
 - Audit Note Book is maintained by an auditor.

2. The Balance Sheets of M/s Tiwari Ltd. are as follows :

15

Balance Sheets

Liabilities	2015	2016	Assets	2015	2016
Equity Share Capital	6,00,000	8,00,000	Goodwill	2,30,000	1,80,000
8% Redeemable Preference Share Capital	3,00,000	2,00,000	Land and Building	4,00,000	3,40,000
General Reserve	80,000	1,40,000	Machinery	1,60,000	4,00,000
Profit & Loss	60,000	96,000	Stock	1,54,000	2,18,000
Sundry Creditors	1,10,000	1,66,000	Sundry Debtors	3,20,000	4,00,000
Bills Payable	40,000	32,000	Bills Receivable	40,000	60,000
Provision for Income Tax	80,000	1,00,000	Cash at Bank	20,000	16,000
Proposed Dividend	84,000	1,00,000	Cash in Han	30,000	20,000
Total	13,54,000	16,34,000	Total	13,54,000	16,34,000

Additional Information :

- 1) Depreciation of ₹20,000 and ₹40,000 have been charged on Machinery and Land & building respectively.
- 2) An Interim Dividend of ₹40,000 has been paid in 2016.
- 3) ₹70,000 Income Tax was paid during the year 2016.

You are required to prepare Cash Flow Statement for the year ended 2016 in accordance with AS-3, using Indirect Method.

OR

2. A factory produces 64,000 units during the year and sells them for ₹50/- per unit. Cost structure of a product is as follows :

Raw Materials	60%
Labour	15%
Overheads	<u>10%</u>
	85%
Profit	<u>15%</u>
Selling Price	<u>100%</u>

The following additional information is available :

1. The activities of purchasing, producing and selling occur evenly throughout the year.
2. Debtors get 2 months credit.
3. Creditors allow 1 & ½ months credit.
4. Time lag in payment of wages and overheads is ½ month.
5. Cash and Bank balance is to be maintained at 10% of the working capital.
6. Raw materials equivalent to 1 month's supply are stored in godown.
7. The production process takes month.
8. Finished goods equal to three month's production are carried in stock.
9. Debtors are valued at selling price.

You are required to prepare a statement of working capital requirements of the factory.

3. Following is the Balance Sheet of Sun Ltd. as on 31st March, 2016 :

15

Balance Sheet as on 31st March, 2016

Liabilities	₹	Assets	₹
Equity Share Capital	2,00,000	Machinery	5,92,000
10% Preference Share Capital	3,60,000	Investment	2,24,000
General Reserve	1,40,000	Stock in Trade	2,02,000
15% Debenture	2,40,000	Bills Receivable	40,000
Trade Payable	2,44,000	Debtors	98,000
Bank Overdraft	40,000	Cash & Bank	76,000
Provision for Tax	36,000	Profit & Loss (Dr. Bal.)	28,000
Total	12,60,000	Total	12,60,000

Sales for the year is ₹14,00,000; Gross Profit Rate – 25% and Opening Stock is ₹2,18,000. Profit before Tax for the year ending is ₹4,20,000.

From the above statement, you are required to calculate the following ratios :

- i) Current Ratio
- ii) Acid Test Ratio
- iii) Stock Turnover Ratio
- iv) Return on Capital Employed
- v) Debt Equity Ratio

Note : Vertical Income Statement and Balance Sheet need not be prepared.

OR

3. Following is the Balance Sheets as on 31st December, 2014, 2015 and 2016.

15

Liabilities	2014	2015	2016	Assets	2014	2015	2016
Share Capital	4,00,000	3,40,000	3,00,000	Fixed Assets	4,00,000	3,60,000	2,80,000
General Reserve	1,00,000	1,00,000	1,00,000	Stock	1,60,000	1,50,000	1,35,000
Secured Loan	60,000	60,000	50,000	Debtors	2,00,000	1,60,000	1,40,000
Unsecured Loan	1,60,000	1,80,000	1,40,000	Loans & Advances	1,00,000	80,000	60,000
Creditors	1,60,000	90,000	45,000	Cash & Bank	20,000	20,000	20,000
Total	8,80,000	7,70,000	6,35,000	Total	8,80,000	7,70,000	6,35,000

From the above information workout the Trend Percentages.

4. a) What is an Error? What are the different types of Errors?
- b) What is a Fraud? What are the different types of Frauds?

7

8

OR

4

4. How would you vouch the following : 15
- a) Salaries and Wages
 - b) Purchase Returns
 - c) Credit Sales
5. A) What are the objectives of Auditing? 7
B) What are the Qualities of an Auditor? 8
- OR**
5. How would you verify the following : 15
- a) Stock in Trade
 - b) Secured Loans
 - c) Accounts Receivable
6. A) What is a Ratio? What are the objectives of Ratio Analysis? 10
B) What are the different method of Audit Sampling? 10
- OR**
6. A) Write short notes on **Any Two** : 10
- i) Comparative Financial Statement
 - ii) Capital Gearing Ratio
 - iii) Cash from Financing Activities
- B) Write short notes on **Any Two** : 10
- i) Audit working papers
 - ii) Routing Checking
 - iii) Objectives of Internal Control
-

(मराठी रुपांतर)

(वेळ : ३ तास)

(गुण : १००)

- सूचना : १. कृती नोंदीचा तुमच्या उत्तरात समावेश करा.
२. योग्य सादरीकरण व नीटनेटकेपणा आवश्यक आहे.
३. साधे गणकयंत्र वापरावे.

१. अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणतेही दहा) :

१०

- व्यापारी चिन्ह (Trademark) _____ मालमत्ता आहे.
- सामान्य व्यापार व्यतिरिक्त मिळालेले उत्पन्न _____ आहे.
- संयंत्र (Machinery) विक्रीतून मिळालेली रोख ही _____ पासून मिळालेली रोख आहे.
- प्रमाणबद्ध शीघ्र अनुपात हा _____ असतो.
- _____ पत्रकामध्ये भांडवल गुंतवणूक १०० मानली जाते.
- देय MVAT _____ आहे.
- चालू मालमत्ता वजा _____ = सकारात्मक खेळते भांडवल.
- संगणक सॉफ्टवेअस हे _____ स्थिर मालमत्ता आहे.
- खेळते भांडवल काढताना मार्जिन ऑफ सेफ्टी (Margin of Safety) (सुरक्षा तरतूद) निव्वळ चालू मालमत्तेमध्ये _____ केली जाते.
- निव्वळ नफा _____ चा निदर्शक आहे.
- लाभांश वाटप हा _____ क्रियेतील रोख प्रवाह आहे.
- कलदर्शक पत्रकामध्ये सर्वप्रथम _____ वर्ष मानले जाते.

ब) खालीलपैकी विधाने चूक की बरोबर ते लिहा (कोणतेही दहा) :

१०

- हिशेब तपासणीचे प्रमुख उद्दिष्ट चुका व अफरातफरीचा शोध घेणे व आळा घालणे
- नजर चुकांमध्ये व्यवहाराची नोंदच केली जात नाही.
- टीमींग आणि लेंडिंग (Teeming & Lading) मध्ये रोख रकमेचा तात्पुरता अपहार केला जातो.
- हिशेब तपासणी कागदपत्रे ही हिशेबतपासणीस (Auditor) ने केलेल्या लेखी नोंदी होय.
- खरेदी इनवॉइस (Invoice) / बीजक हे खरेदीचे वाऊचर (Voucher) आहे.
- अंतर्गत हिशेब तपासणी हा सततची हिशेब तपासणीचा प्रकार आहे.
- हिशेब तपासणी कार्यक्रम लेखीच असला पाहिजे.
- स्थिर मालमत्तेच्या कायदेशी मालकी हक्कांचे कागदपत्रे तपासण्याची आवश्यकता नाही.
- वाऊचर (Voucher) एखाद्या व्यवहाराचा खरेपणा दर्शवितो.
- लेखाकर्म (Accounting) संपते तेथे लेखापरिक्षण (Auditing) सुरु होते.
- लेखी ऑडिट योजनेस ऑडिट / हिशेब तपासणी नोंदवही म्हणतात.
- हिशेब तपासणी नोंदवही हिशेब तपासणीस लिहीतो.

२. एम्/एस तिवारी लिमिटेडचे ताळेबंद खालीलप्रमाणे :

१५

ताळेबंद

देयता	२०१५	२०१६	मालमत्ता	२०१५	२०१६
सामान्य भाग भांडवल	६,००,०००	८,००,०००	नावलौकिक	२,३०,०००	१,८०,०००
८% अग्रहक्क भाग भांडवल	३,००,०००	२,००,०००	जमीन व इमारत	४,००,०००	३,४०,०००
सामान्य निधी	८०,०००	१,४०,०००	संयंत्र	१,६०,०००	४,००,०००
नफा-तोटा खाते	६०,०००	९६,०००	मालसाठा	१,५४,०००	२,१८,०००
विविध धनको	१,१०,०००	१,६६,०००	विविध ऋणको	३,२०,०००	४,००,०००
देय हुंडी	४०,०००	३२,०००	प्राप्त हुंडी	४०,०००	६०,०००
करासाठी तरतुद	८०,०००	१,००,०००	रोख शिल्लक	२०,०००	१६,०००
प्रस्तावित लाभांश	८४,०००	१,००,०००	बँक शिल्लक	३०,०००	२०,०००
एकूण	१३,५४,०००	१६,३४,०००	एकूण	१३,५४,०००	१६,३४,०००

इतर माहिती :

- १) संयंत्रावर ₹२०,००० व जमीन व इमारतीवर ₹४०,००० याप्रमाणे घसारा आकारण्यात आला आहे.
- २) हंगामी लाभांश ₹४०,००० २०१६ मध्ये दिला.
- ३) २०१६ साली भरलेला आयकर ₹७०,०००.

२०१६ साठी ए.एस.३ प्रमाणे (अप्रत्यक्ष पद्धतीने) रोख प्रवाह पत्रक तयार करा.

किंवा

२. एक कारखाना ६४,००० नग वर्षभरामध्ये निर्माण करतो व ₹५० प्रति नग प्रमाणे विकतो. एका वस्तुचे १५ परिव्यय पत्रक खालीलप्रमाणे :

कच्चा माल	६०%
मजूरी	१५%
उपरी परिव्यय	१०%
	८५%
नफा	१५%
विक्री मूल्य	१००%

अन्य माहिती :

- १) खरेदी, निर्मिती व विक्री वर्षभर समप्रमाणात असेल.
- २) ग्राहकांना २ महिन्यांची उधारी दिली जाते.
- ३) धनको १^१/_२ महिन्यांची उधारी देतात.
- ४) मजूरी व उपरी परिव्यय १^१/_२ महिन्यांच्या अंतराने दिले जाते.
- ५) रोख / बँक शिल्लक खेळत्या भांडवलाच्या १०% असावा.
- ६) कच्चा माल १ महिन्याचा आहे.
- ७) निर्माण प्रक्रियेचा कालावधी १ महिना आहे.
- ८) तयार मालसाठा ३ महिन्याचा आहे.
- ९) ऋणको विक्रीवर काढावे.

कारखान्याने अंदाजित खेळते भांडवल पत्रक तयार करी.

३. खालील ३१ मार्च, २०१६ चा ताळेबंद दिला आहे :

१५

ताळेबंद ३१ मार्च, २०१६

देयता	₹	मालमत्ता	₹
सामान्य भाग भांडवल	२,००,०००	संयंत्र	५,९२,०००
१०% अग्रहक्क भाग भांडवल	३,६०,०००	गुंतवणूक	२,२४,०००
सामान्य निधी	१,४०,०००	मालसाठा	२,०२,०००
१५% कर्ज रोखे	२,४०,०००	येणे हुंड्या	४०,०००
धनको	२,४४,०००	ऋणको	९८,०००
बँक अधिकर्ष	४०,०००	रोख व बँक	७६,०००
आयकर तरतूद	३६,०००	नफा व तोटा खाते	२८,०००
एकूण	१२,६०,०००	एकूण	१२,६०,०००

वार्षिक विक्री ₹१४,००,०००; ढोबळ नफा - २५%, आरंभीचा मालसाठा ₹२,१८,०००. करपूर्व निव्वळ नफा ₹४,२०,०००.

खालील अनुपात काढा :

- १) चालू अनुपात
- २) तरल अनुपात
- ३) मालसाठा उलाढाल अनुपात
- ४) संपत्ती गुंतवणूकीवरील परतावा
- ५) कर्ज भांडवल अनुपात

सूचना : उभ्या स्वरूपातील पत्रक अपेक्षित नाही.

किंवा

३. ३१ डिसेंबर २०१४, २०१५ व २०१६ चे ताळेबंद :

१५

देयता	२०१४	२०१५	२०१६	मालमत्ता	२०१४	२०१५	२०१६
भाग भांडवल	४,००,०००	३,४०,०००	३,००,०००	स्थिर मालमत्ता	४,००,०००	३,६०,०००	२,८०,०००
सामान्य निधी	१,००,०००	१,००,०००	१,००,०००	मालसाठा	१,६०,०००	१,५०,०००	१,३५,०००
तारण कर्ज	६०,०००	६०,०००	५०,०००	ऋणको	२,००,०००	१,६०,०००	१,४०,०००
अतारण कर्ज	१,६०,०००	१,८०,०००	१,४०,०००	कर्ज व अग्रिम	१,००,०००	८०,०००	६०,०००
धनको	१,६०,०००	९०,०००	४५,०००	रोख / बँक	२०,०००	२०,०००	२०,०००
एकूण	८,८०,०००	७,७०,०००	६,३५,०००	एकूण	८,८०,०००	७,७०,०००	६,३५,०००

वरील माहितीनुसार कलदर्शक पत्रक बनविणे.

८

४. अ) चुका म्हणजे काय? चुकांचे विविध प्रकार सांगा. ७
 ब) अफरातफर म्हणजे काय? अफरातफरीचे विविध प्रकार सांगा. ८

किंवा

४. खालील गोष्टींचे प्रमाणन कसे कराल? १५
 अ) पगार
 ब) खरेदी परत
 क) उधार विक्री

५. अ) हिशेब तपासणीचे उद्दिष्ट्ये कोणती? ७
 ब) हिशेब तपासणीसाठीचे गुण कोणते? ८

किंवा

५. खालील गोष्टींचे सत्यापन कसे कराल? १५
 अ) मालसाठा
 ब) तारण कर्ज
 क) येणी खाते

६. अ) अनुपात म्हणजे काय? त्यांची उद्दिष्ट्ये कोणती? १०
 ब) हिशेब तपासणीच्या नमुन्यांच्या विविध पद्धती कोणत्या? १०

किंवा

६. अ) खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टीपा लिहा : १०
 १) तुलनात्मक वित्तीय पत्रक
 २) पुंजी प्रमाण अनुपात
 ३) आर्थिक क्रियांपासूनची रोख

- ब) खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टीपा लिहा : १०
 १) हिशेब तपासणीचे कागदपत्रे
 २) नैमित्तिक तपासणी
 ३) अंतर्गत नियंत्रणाची उद्दिष्ट्ये